

Gamtinio karkaso, žaliosios infrastruktūros ir ekosisteminių paslaugų stiprinimas urbanizuotose teritorijose

Kristina Simonaitytė ir Justina Čunderova

LR aplinkos ministerija

2020 m. lapkričio 11 d.

Seminaras „Gamta mieste ir su ja susijusi nauda sveikatai“

Ekosistemines paslaugos – nauda gaunama iš gamtos

Mikroklimato
reguliavimas

CO₂ sugėrimas

Oro kokybės
gerinimas

Bioįvairovė

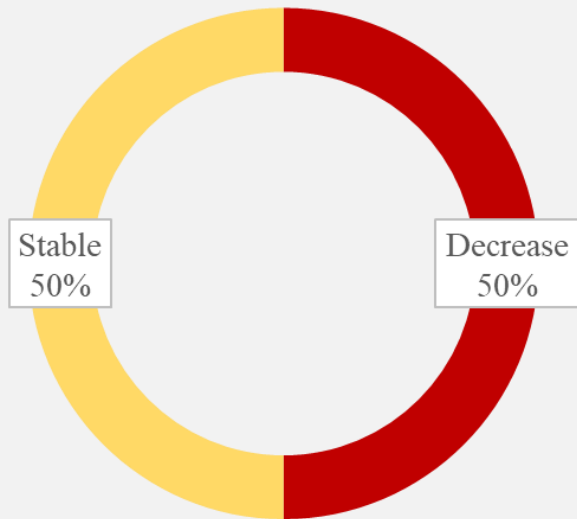
Vandens
sugėrimas

Rekreacija

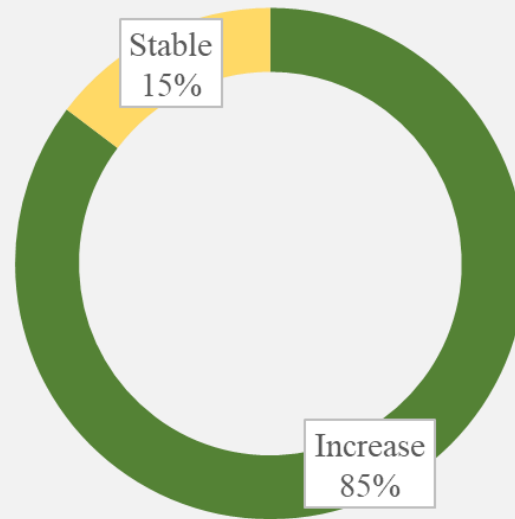
Įkvėpimas

EP potencialas ir paklausa

Ecosystem service potential

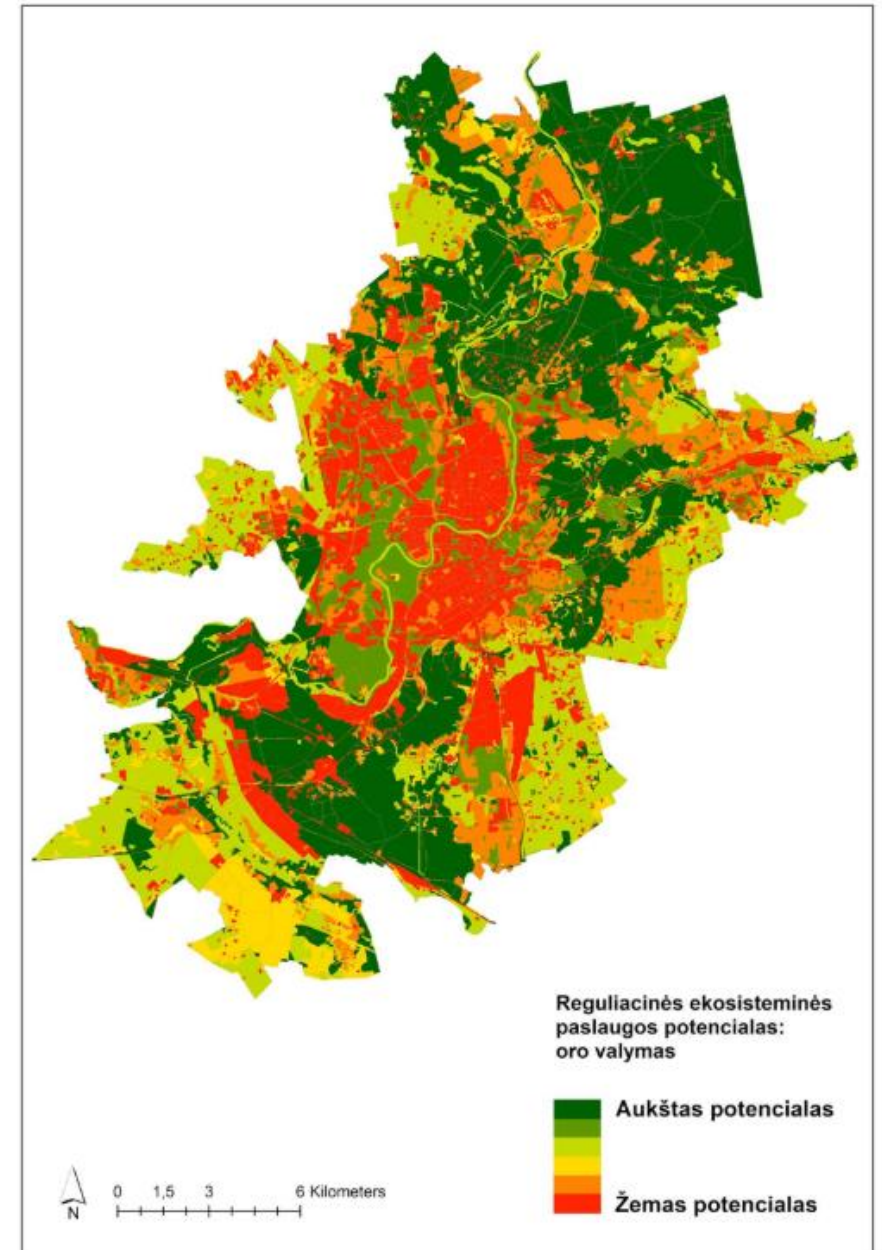

Ecosystem service demand

- Didelis (ir didėjantis) skirtumas tarp visuomenės kultūrinių ir reguliavimo EP poreikių ir ekosistemų potencialo teikti šias paslaugas
- Urbanizuotose teritorijose ir priemiesčiuose turėtų būti skatinama didinti žaliųjų teritorijų potencialą valdant potvynius, poplūdžius, taip pat užtikrinant gamta pagrįstos rekreacijos galimybes

Šaltinis: ES lygmens ekosistemų vertinimas (JRC, 2020)

CORINE žemės dangos duomenys 2018 m. Žemėlapis sudarė dr. Ieva Misiūnė, MRU.

Bioįvairovės ir EP praradimo pasekmės gyvenimo kokybei

- Aprūpinimas maistu, geriamu vandeniu
- Energetinis saugumas, kiti ištekliai
- **Pažeidžiamumas stichinių nelaimių atvejais (karščio bangos, sausras, potvyniai...)**
- **Didėjanti tarša**
- **Sveikata** – fizinė, emocinė
- **Socialiniai ryšiai...**

Klimato kaita!

Pandemijų grėsmė

ES Biologinės įvairovės strategija iki 2030 m.

Siekis – nustatyti naujus standartus, susijusius su biologinės įvairovės ir ekosistemų aspektų integravimu prekyboje, pramonėje, žemės ūkyje, ekonominėje politikoje...

Taip pat ir miestų planavime – vienas iš įsipareigojimų:

*Miestuose, kuriuose gyvena bent 20 000 gyventojų, turėti plataus užmojo **miesto žalinimo planą***

Europos žaliasis
kursas

Žalioji infrastruktūra – nauda kiekvienam

ŽI – strategiškai suplanuotas natūralių ir pusiau natūralių teritorijų bei kitų aplinkos elementų tinklas, skirtas užtikrinti įvairių ekosisteminių paslaugų teikimą (EK, 2013)

Palyginus su pilkaja infrastruktūra, ŽI atlieka daugiau nei vieną funkciją

**APLINKOS
APSAUGA**

**EKONOMIKOS
AUGIMAS**

**AUKŠTA GYVENIMO
KOKYBĖ**

Kaip paskatinti ŽI kūrimą?

- Edukacija apie miesto ekosistemų daugiafunkciškumą, jų svarbą mūsų gerovei
- Darbo su gamta įgalinimas („*work with nature*“) ir prioritetų nustatymas (tiek biologinės įvairovės, tiek žmonių naudai)
- ŽI, ekosisteminių paslaugų, gamta pagrįstų sprendimų integravimas į miesto planavimo procesus
- **Bendruomenės dalyvavimas, įtraukimas priimant sprendimus**

„Kurk Lietuvai“ Žaliosios infrastruktūros integravimo projektas

(2020 m. rugsėjis – 2021 m. kovas)

„Tikslas: Sukurti įrankį, kuris padėtų sprendimų priėmėjams, vystytojams ir visuomenei kuo tiksliau įvertinti ŽI teikiamą naudą, ir užtikrinti kokybišką ir nefragmentuotą jos tinklo kūrimą urbanizuotų teritorijų vystyme.“

Daugiau informacijos „Kurk Lietuvai“ svetainėje

kurklt.lt/projektai/zalioji-infrastruktura/

Ačiū už dėmesį!

Justina Čunderova

justina.cunderova@am.lt

Kristina Simonaitytė

kristina.simonaityte@am.lt

Daugiau info AM svetainėje:

bit.ly/amzaliuojinfra ir bit.ly/gamtiniskarkasas

